

Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

T 72 20 50 00
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748
EAN 5798000398566

Arbejdsmarkedsudvalget har i brev af 7. februar 2011 stillet følgende spørgsmål nr. 227 (AMU alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Bjarne Laustsen (S).

28. februar 2011

J.nr. 2011-0002710

Spørgsmål nr. 227:

”Ministeren bedes kommentere Henrik Herløv Lunds rapport ”Fakta og fiktion om afvikling af efterlønnen”, jf. AMU alm. del – bilag 106.”

Endeligt svar:

Jeg vil ikke gå ind i en nærmere diskussion af Henrik Herløv Lunds rapport om efterløn, idet den indeholder mange udokumenterede påstande.

Det skal dog ikke afholde mig fra at knytte enkelte kommentarer til nogle af kapitlerne.

Det skal indledningsvist understreges, at regeringens udspil til en afskaffelse af efterlønnen er på linje med anbefalingerne fra Velfærdskommissionen, Arbejdsmarkedskommissionen og Det Økonomiske Råd, ligesom det er tilfældet med virkningerne af udspillet.

Regeringens udspil til afvikling af efterlønnen

Det er korrekt, at regeringen har fremlagt forslag til en tilbagetrækningsreform, hvor efterlønnen bl.a. foreslås afskaffet gradvist.

Det er imidlertid ikke korrekt, når Henrik Herløv Lund flere gange i rapporten påstår, at efterlønsordningen afvikles gradvist fra 2014 til 2026, og at ordningen er helt afskaffet i 2026 – se fx side 18 i rapporten.

I regeringens udspil foreslås efterlønsalderen hævet med ½ år om året fra 2014 til 2017. Herefter hæves efterlønsalderen gradvist, indtil efterlønnen er helt væk i 2034.

Efterløn og nedslidning

En stor del af den offentlige debat har drejet sig om efterlønnernes helbred – herunder nedslidning - kontra de beskæftigedes. Henrik Herløv Lunds rapport bidrager ikke med nye synspunkter.

Generelt set vurderer både Velfærds- og Arbejdsmarkedskommissionen, at efterlønnernes helbred er næsten lige så godt, som de beskæftigedes i samme aldersgruppe.

For så vidt angår AE's undersøgelse "Større dødelighed blandt efterlønsmodtagere", så påviser analysen ikke, at efterlønerne har et dårligere helbred – herunder graden af nedslidning – på tidspunktet for overgang til efterløn, og at dårligt helbred er den primære årsag til tilbagetrækning.

Efterløn og beskæftigelse

Henrik Herløv Lund fremfører, at afskaffelse af efterlønnen ikke vil øge beskæftigelsen.

Erfaringerne fra såvel afviklingen af overgangsydelsen som kvindernes indtog på arbejdsmarkedet viser, at ændringerne ikke skabte massearbejdsledsløshed. Derimod blev der skabt en større arbejdsstyrke og højere beskæftigelse.

Når arbejdsudbuddet øges, så tilpasser arbejdsmarkedet sig, og beskæftigelsen stiger. Det er ikke en vurdering, regeringen står alene med. Det er en meget veldokumenteret kendsgerning, som er anerkendt af fx Det Økonomiske Råd, Arbejdsmarkedskommissionen, Velfærdskommissionen og OECD. Arbejdsmarkedet er ikke en statisk størrelse. Det betyder også, at en afskaffelse af efterlønnen vil sikre varig højere beskæftigelse og en betydelig styrkelse af de offentlige finanser.

Henrik Herløv Lund påstår også, at øget arbejdsudbud blandt ældre fører til øget ledighed blandt unge. En nylig offentliggjort rapport¹ konkluderer faktisk det stik modsatte. Statistisk set er der ikke noget, der indikerer, at ældre og yngre arbejdere er substitutter – snarere tværtimod. Professor Peder J. Pedersen udtaler således i relation til analysen: "Vores undersøgelse viser, at der ingen sammenhæng er mellem, at ældre forlader arbejdsmarkedet - f.eks. via efterløn - og at unge kommer ind. Nærmere tværtimod. Således peger tallene umiddelbart på, at der er en positiv sammenhæng mellem unges og ældres beskæftigelse: Når beskæftigelsen stiger for ældre, sker det også for unge - og omvendt."

Der henvises i øvrigt til mit svar på spørgsmål 179 (AMU alm. del).

Efterløn og offentlige finanser

Henrik Herløv Lund fremfører, at der ikke vil være en forbedring af de offentlige finanser på 18 mia. kr., men nærmere en merudgift på 3,5 mia. kr.

Forudsætningen for hans regnestykke er, at ledigheden vil stige som følge af afskaffelsen af efterlønnen, da der ikke kan findes beskæftigelse til efterlønerne.

Igen skal det slås fast, at al erfaring viser, at når arbejdsudbuddet øges, så stiger beskæftigelsen. Derudover er udfordringen, at arbejdsudbuddet falder frem mod 2020, idet flere går på pension. Der kommer altså til at mangle arbejdskraft.

Venlig hilsen

Inger Støjberg

¹ Social security programs and retirement around the world: The relationship to youth employment af bl.a. professor i økonomi Peder J. Pedersen.